

ORDENIEUWS

Debat over advocatuur welkom, maar niet over incidenten

De Orde verwelkomt een debat over de rol en positie van de advocatuur in rechtsstaat en rechtsorde, zolang het niet alleen gaat over 'incidenten of individuele uitlatingen'. Dat heeft algemeen deken J. Brouwer de voorzitters en leden van de Vaste Commissies voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Justitie in een brief laten weten. Aanleiding voor de brief zijn uitlatingen van Tweede-Kamerlid De Vries en minister Donner van Justitie tijdens een commissievergadering over het WRR-rapport 'De toekomst van de rechtsstaat'. De Vries plaatste daar 'vraagtekens bij het feit dat vanuit de advocatuur met enige regelmaat kritiek is te horen op het functioneren of oordeel van de rechter. Dat is niet alleen in formele zin bedenkelijk, het tast ook de geloofwaardigheid van het rechtssysteem aan.' Verder is volgens De Vries de advocaat vaak niet meer een vertegenwoordiger

van een cliënt in een rechtsgeding, maar treedt hij op als adviseur. Hij pleitte daarom voor een 'indringend gesprek over de advocatuur'. Donner sprak over een 'toenemende neiging om geschillen in de krant uit te vechten, voordat ze aan de rechter voorgelegd worden. De advocatuur is echter onderdeel van het rechtssysteem. Dat schept verplichtingen en verantwoordelijkheden.' Donner stelde daarop voor om 'later' over de positie van de advocatuur te spreken. Volgens Brouwer lijken de opmerkingen van De Vries en Donner ingegeven door 'ergernis over een incident'. 'In ons land bedienen 12.600 advocaten – goed voor een werkgelegenheid van 50.000 mensen en een sterke economische motor – in velerlei soorten kantoororganisaties zeer uiteenlopende markten van rechtzoekenden. De belangen van laatstgenoemden dienen ons inziens voorop te

staan, ook in een parlementair debat over de rol en positie van de advocatuur in de rechtsstaat.' Een dergelijk debat kan volgens Brouwer bovendien niet worden gevoerd zonder acht te slaan op internationale, met name Brusselse ontwikkelingen. Hij wijst in dat verband op de concept-dienstrichtlijn van Eurocommissaris Bolkestein en het Report on competition in professional services van Eurocommissaris Monti. Hetzelfde geldt voor no cure no pay: 'Wij menen dat er hiaten zijn in de toegang tot rechtshulp voor particulieren. Dat is dan ook de drijfveer van de Orde om het onderwerp no cure no pay op de agenda te zetten. Het belangrijke onderwerp toegang tot rechtshulp wordt in het rapport van de WRR wel aangestipt, maar niet uitgediept. Dit zijn maar enkele onderwerpen die ik noem en die een plaats in een dergelijk debat zouden verdienen.'

Ewoud Sanders

Een Amerikaanse rechter in Philadelphia heeft, zo meldde *The New York Times* onlangs, een advocaat bestraft voor zijn vele spelfouten en zijn abominabele taalgebruik in stukken die aan de rechtbank waren gericht. De rechter, Jacob P. Hart, vatte een en ander op als blijk van minachting jegens het hof en halveerde de vergoeding voor de uren die de advocaat, Brian M. Puricelli, aan zijn papierwerk had besteed van driehonderd dollar naar honderdvijftig dollar per uur – waardoor Puricelli in totaal 31.500 dollar misliep.

Een boete van ruim zestigduizend gulden (sorry, bij grote bedragen reken ik nog in guldens) voor abominabel taalgebruik, ik denk dat je daar in recordtempo beter van leert schrijven! En ik vind het ook wel een goed idee, om absurd slecht taalgebruik te interpreteren als blijk van minachting voor de lezer. Ik kan u vertellen dat ik mij geregeld beledigd voel bij het lezen van superslechte teksten, of anders op z'n minst: niet serieus of in de maling genomen. Het heeft iets verbijsterends als je teksten onder ogen krijgt waar je nauwelijks een touw aan kunt vastknopen, en die verbijstering stijgt als je weet dat die teksten zijn geproduceerd door hoogopgeleide mensen.

Waarmee we weer zijn aangeland bij het taalgebruik van advocaten. Zoals eerder gezegd: soms is dat uitstekend, en soms is het bedroevend slecht, net als bij gewone mensen. Om te voorkomen dat advocaten, die nu eenmaal veel moeten schrijven, te veel teksten produceren waarmee ze klanten of rechters beledigen of verbijsteren, werken sommige kantoren en instellingen met interne schrijfwijzers. Daarin worden adviezen gegeven die een goede schrijfstijl moeten bevorderen.

Ik en wij

In een van die schrijfwijzers staat een hoofdstukje over 'klantgericht schrijven'. 'Uw lezer is een mens,' adviseert de schrijfwijzer, 'geen nummer. Schrijf daarom zo persoonlijk mogelijk.' Andere tips zijn: schrijf concreet en specifiek. Toon begrip voor de situatie van de lezer; uit uw brief moet gevoel spreken. Gebruik zoveel mogelijk de u-vorm; hiermee bereikt u betrokkenheid met de lezer. Beperk het gebruik van de ik- en de wij-vorm. Tel het aantal keren dat u 'ik' of 'wij' in een brief gebruikt. Enzovoort.

Voor het grootste deel lijken mij dit zinnige adviezen, maar ik verbaas me over de combinatie van deze twee: schrijf zo persoonlijk mogelijk + beperk gebruik van de ik- en de wij-vorm. Hoe kun je nu je persoonlijke betrokkenheid laten blijken, liefst nog met *gevoel*, als je de ik-vorm dient te vermijden? Wij, van kantoor x, leven erg met u mee? Kennelijk niet, want dan gebruik je de wij-vorm, en dat is volgens deze schrijfwijzer ook geen goed idee.

Ik vrees dat in dit advies een oud taboe doorklinkt dat wij vroeger al op school leerden: nooit een zin met 'ik' beginnen. Ik heb nooit begrepen, sorry, HET is mij nooit duidelijk geworden waar dat advies op slaat. Ja, in het algemeen is het onverstandig om jezelf doordlopend op de voorgrond te plaatsen, maar als je wilt dat je werknemers soepel schrijven is het niet erg bevorderlijk om ze de ikjes en wijtjes in hun brieven te laten tellen. 'Ik' en 'wij' zijn nuttige woorden, die we veel gebruiken, zeker als je persoonlijk en met gevoel wilt schrijven. Als je van advocaten vraagt om met dit soort veelvoorkomende woorden te matigen, dan bevorder je dat ze houtherig en gekunsteld gaan schrijven. En dat is volgens mij precies het tegenovergestelde van wat een kantoor met zo'n schrijfwijzer hoopt te bereiken.

